

Paweł Purski

Sprawozdanie z konferencji "Oblicza Jana Pawła II"

Studia Philosophiae Christianae 41/2, 295-297

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kończąc obrady, prof. T. Klimski podziękował prelegentom, władzom Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej i Instytutu Filozofii UKSW oraz gościom i studentom za uczestniczenie w dotowanej przez KBN sesji poświęconej twórczości filozoficznej Étienne Gilsona.

PAWEŁ PURSKI

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI *OBLICZA JANA PAWŁA II*

W dniu 10 maja 2005 roku w Podziemiu Kamedulskim, na terenie kampusu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego przy ulicy Dewajtis odbyła się konferencja pt. *Oblicza Jana Pawła II*. Trudu zorganizowania spotkania podjął się ks. prof. dr hab. Jan Sochoń z Katedry Filozofii Boga i Religii UKSW oraz Rada Studentów Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej wraz z Kołem Naukowym Studentów Filozofii. Już sam temat konferencji sugerował spojrzenie na osobę niedawno zmarłego Papieża – Polaka pod szerszym kątem, z uwzględnieniem perspektywy Jego bogatej twórczości na rozmaitych płaszczyznach: nie tylko teologicznej, lecz także, a może przede wszystkim literackiej i filozoficznej.

Spotkanie podzielone zostało na dwa panele. Po krótkim wprowadzeniu ks. Prodziekana Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW dr hab. Jana Krokosa pierwszą część zapoczątkował wspomnieniami z osobistych kontaktów z Papieżem Jego Ekscelencja Stefan Frankiewicz – wieloletni ambasador RP w Watykanie, następnie zaś swój referat pt. *Osobiste książki Jana Pawła II* wygłosił ks. prof. Jan Sochoń. Część ta zakończyła się prezentacją krótkiego filmu dokumentującego spotkanie Wielkiego Polaka z dziećmi. Po przerwie na poczęstunek wiersze Karola Wojtyły wygłosili studenci Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, potem zaś wystąpiło dwóch kolejnych prelegentów: ks. dr Maciej Bała (UKSW), który przedstawił referat pt. *Rozumność i wiara według Jana Pawła II* oraz ks. dr Jacek Grzybowski (UKSW) z tematem *Ideologie filozofii pokar-tedżańskiej (czytając „Pamięć i tożsamość”)*.

W błędzie są ci, którzy Karola Wojtyłę chcieliby traktować jedynie jako nauczyciela, czy przewodnika. Zamknięcie się jedynie w płaszczyźnie Jego duchowego przesłania, bez uwzględnienia płaszczyzny przyrodzonej zakrywa nam obraz Jana Pawła II jako człowieka z krwi i kości. Swymi słowami zwrócił na to uwagę Jego Ekscelencja Stefan Frankiewicz, którego samo pojawienie się w charakterze prelegenta przypomniało, że papież to także Głowa Państwa Watykańskiego – suwerennego podmiotu prawa międzynarodowego, małego terytorialnie, lecz jakże obfitego w ludzkie dusze. Jan Paweł II był politykiem i to, należy dodać, że wyjątkowym. Rzucony przez historię w trudne czasy wschodnioeuropejskiej komunistycznej hegemonii, siłą Swego przesłania, z pomocą Ducha Świętego potrafił burzyć mury, sprawiać by „rdzewiały” kurtyny, odmieniać oblicze nie tylko „tej” ziemi, lecz także Ziemi całej.

Pisarz, poeta, literat – taki obraz Ojca Świętego wyłonił się w trakcie prelekcji ks. prof. Sochonia. Pierwsze pisarskie kroki młody Karol Wojtyła stawiał już w czasie wojny, jednak horacjański „pomnik trwalszy niż ze spiżu” zapewniły mu w szczególności dwa ostatnie dzieła: *Tryptyk Rzymski* oraz *Pamięć i tożsamość* – oba przeplatane osobistymi momentami zadumy i fragmentami Pisma Świętego, przepełnione mistycznymi refleksjami i porywającymi interpretacjami. Ks. prof. Sochoń zwrócił uwagę na zawarte w tych książkach przesłanie miłości i głębokiej wiary, których szerzeniu Papież poświęcił całe swoje życie.

Po przerwie referat wygłosił ks. dr Maciej Bała. Już na samym początku zwrócił uwagę na kilka ujęć pojęcia rozumu, z czego wyróżnił na podstawie encykliki *Fides et Ratio*, jako właściwe dla Jana Pawła II pojęcie szerokie, polegające na zdolności do uchwycenia bytowego uposażenia treściowego. Papież pisze, iż wiara nie może być przeciwstawiana rozumowi i nie zwalnia z myślenia, a wręcz domaga się racjonalnego ujęcia. Prowokuje do zadawania pytań, przez co pomaga w drodze do mądrości, która stanowi tu pewien *modus* rozumu i zależna jest od nagromadzonych doświadczeń pokoleń oraz od poznania, które jest bezustannym poszukiwaniem prawdy, a któremu Objawienie może dostarczyć pomocy o wielkiej wartości, zarówno epistemologicznej, jak też i moralnej. Element zawierzenia występuje już na płaszczyźnie relacji międzyosobowych i stanowi warunek konieczny dla intersubiektywnej wymiany rezultatów poznawczych. Należy więc dążyć do zapewnienia owocnej

współpracy rozumu i wiary. Tymi zaś, którzy najdoskonalej wyrażają tę postulowaną harmonię są według Wojtyły męczennicy.

Ostatnią prelekcję wygłosił ks. dr Jacek Grzybowski. Jego wystąpienie dotknęło bodajże najbardziej żywotnej ostatnimi czasy kwestii zagubienia fundamentalnego pojęcia bytu, na co Papież zwrócił uwagę w ostatniej swej książce *Pamięć i tożsamość*. Począwszy od Kartezjusza doszło do daleko posuniętej subiektywizacji metafizyki, co zawoocowało pogłębiającym się coraz bardziej egoizmem. Bóg przestał być transcendentną jednością istoty i istnienia, a stał się zesencjalizowaną treścią świadomości. Poznanie pierwotnie ufundowane w szeroko rozumianym akcie nie tyle wiary, co zawierzenia zmieniło radykalnie swój fundament i ugruntowało się w wątpleniu, jako zabiegu pozornie tylko czysto metodologicznym. Ludzka świadomość została podniesiona niemal do rangi Absolutu wraz z jedną z naczelných prerogatyw tegoż – nadawania sensu rzeczywistości. Na płaszczyźnie moralności tak rozumiana filozofia zrodziła „ideologię zła”, doprowadzając do zamiany kolejności w bytowej binomii dobro-zło, a w konsekwencji do wyeliminowania tradycyjnego pojmowania pojęć takich chociażby jak wiara i rozum. Według Wojtyły jedyną możliwością ochrony przed skutkami opisanych filozofii staje się powrót do egzystencjalnej metafizyki Św. Tomasza z Akwinu i postulowanego przez nią realizmu, zarówno bytowego, jak i poznawczego.

Dwa ostatnie wystąpienia ukazały Jana Pawła II odpowiednio jako teologa i filozofa. Konferencja, zatem bezpośrednio zwróciła uwagę na cztery oblicza Papieża – Polaka, pośrednio zaś pozwoliła wydobyć się kilku innym. I także, co chyba najważniejsze nie pozwoliła zapomnieć, że był to przede wszystkim człowiek.

IGOR DĄBROWSKI

SPRAWOZDANIE Z ROCZNEJ DZIAŁALNOŚCI KOŁA NAUKOWEGO STUDENTÓW FILOZOFII

Z początkiem roku 2005 studenci Instytutu Filozofii powzięli decyzję, by reaktywować Koło Filozoficzne założone przed laty na